Lieta Nr. C15270314

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā

Jelgavā, 2015.gada 9.aprīlī

Jelgavas tiesa tiesnese K.Konderko,

izskatīja rakstveida procesā civillietu AS „Latvenergo", vien. reģ.Nr. /reģistrācijas numurs/, maza apmēra prasībā pret /pers. A/ par naudas piedziņu.

Aprakstošā daļa

Prasītājs iesniedzis tiesā prasības pieteikumu maza apmēra prasībā par naudas piedziņu pret atbildētāju, kurā lūdz piedzīt no atbildētāja par labu prasītājam parādu sakarā ar patērēto un neapmaksāto elektroenerģiju laikā no 2009.gada 13.jūlija līdz 2009.gada 8.septembrim 254,68EUR, likumiskos procentus 74,84EUR, tiesas izdevumus, kā arī lūdzi prasītājam noteikt tiesības saņemt likumiskos procentus līdz sprieduma izpildei.

Prasītājs savu prasību motivē ar to, ka 2009.gada 13.jūlijā starp prasītāju un atbildētāju tika noslēgts līgums Nr.1011645903, par elektroenerģijas piegādi atbildētāja dzīvoklim /adrese/. Norāda, ka atbildētājam bija pienākums apmaksāt piegādāto elektroenerģiju, pēc katra mēneša nolasītā komercuzskaites mēraparāta rādījuma un izrakstīto rēķinu apmaksāt līdz mēneša beigām. Norāda, ka pēc prasītāja darbinieku veiktās kontrolpārbaudes datiem atbildētājs nav pilnībā norēķinājies par elektroenerģiju par laiku no 2009.gada 13.jūlija līdz 2009.gada 8.septembrim par summu 254,68EUR. Norāda, ka 2010.gada 23.novembrī atbildētājs brīdināts par parāda samaksu, nosakot termiņu parāda apmaksai līdz 2010.gada 10.decembrim. Parāds nav apmaksāts, aprēķināti likumiskie procenti 74,84EUR. Prasība pamatota ar Civillikuma 1587.,1590.,1757.,1765.,1811.,2021.,2107.,2033.pantu un attiecīgajiem Ministru kabineta noteikumiem.

Ar Jelgavas tiesas tiesneses 2014.gada 17.decembra lēmumu maza apmēra prasība par naudas piedziņu pieņemta izskatīšanai kā maza apmēra prasība.

Civilprocesa likuma 250^{25}.panta otrā daļa nosaka, ja puses nelūdz lietas iztiesāšanu tiesas sēdē vai tiesa neuzskata par nepieciešamu lietu iztiesāt tiesas sēdē, lietas par maza apmēra prasībām tiesa izskata rakstveida procesā, savlaicīgi paziņojot pusēm par datumu, kad sprieduma norakstu varēs saņemt tiesas kancelejā.

Prasītājs norādījis, ka lietas iztiesāšana tiesas sēdē nevēlas (lietas lapa 5).

Atbildētājam atbilstoši Civilprocesa likuma 250^{21}.panta prasībām uz atbildētāja deklarētās dzīvesvietas adresi, nosūtīts prasības pieteikuma noraksts un paskaidrojuma veidlapa. Atbilstoši Civilprocesa likuma 250.^{22}panta prasībām atbildētājam izskaidrotas procesuālās tiesības. Tiesa atzīst, ka atbildētājam par procesu paziņots pienācīgi, nodrošināta dokumentu nosūtīšana un tiesību izskaidrošana. Sūtījumu atgriešana neietekmē paziņošanas faktu, jo personai jābūt sastopamai deklarētās dzīvesvietas adresē.

Atbildētājs paskaidrojumus tiesai nav iesniedzis, kā arī nav lūdzis lietas iztiesāšanu tiesas sēdē.

Atbilstoši Civilprocesa likuma 250^{21}.panta otrajai daļai paskaidrojuma neiesniegšana nav šķērslis sprieduma taisīšanai lietā.

Tā kā puses nav izteikušas lūgumu lietu iztiesāt tiesas sēdē un tiesa neuzskata par nepieciešamu lietu iztiesāt sēdē, atbilstoši Civilprocesa likuma 250.^{25} panta pirmajai daļai, lieta izskatāma rakstveida procesā.

Pusēm paziņots par sprieduma pieejamību.

Motīvu daļa

Novērtējot prasības pieteikumā norādītos apstākļus, kopsakarā ar lietā esošajiem rakstveida pierādījumiem, tiesa uzskata, ka prasība kā nepamatota ir noraidāma pilnīgi.

2009.gada 13.jūlijā puses noslēgušas līgumu Nr.1011645903, par elektroenerģijas piegādi atbildētājam objektā /adrese/(lietas lapa 14). Rēķini pierāda, ka parāds par neapmaksāto elektroenerģiju no atbildētāja pieprasīts par laiku no 2009.gada 13.jūlija līdz 2009.gada 8.septembrim (lietas lapa 12,13).

Ar 2010.gada 23.novembra brīdinājumu prasītājs norādītā laika perioda parāda 178,99LVL atmaksas termiņu noteicis 2010.gada 10.decembri (lietas lapa 9-11). Tātad saistību samaksas pienākums atbildētājam iestājies 2010.gada 10.decembrī.

Kā norāda pats prasītājs tiesai paskaidrojumā, ka citi brīdinājumi nav sūtīti atbildētājam, jo nebija lietderīgi, tā kā laikā no 2009.gada 8.septembra līdz 2012.gada 23.aprīlim objektā neviens nedzīvoja un atbildētājs nebija informējis par citu atrašanās vietu (lietas lapa 24).

Tiesa atzīst, ka, iesniedzot prasību tiesā, saistība un prasījuma tiesības jau izbeigušās ar noilgumu, jo prasība tiesā saņemta 2014.gada 12.decembrī, kas ir gadu pēc tam, kad saistība jau noilgusi.

Ar 01.01.2010. spēkā stājušos Komerclikuma D daļu tika noteikts, ka no komercdarījuma izrietošie prasījumi noilgst triju gadu laikā, ja likumā nav noteikts cits noilguma termiņš.

Komerclikuma noteikumi attiecībā uz komercdarījumiem piemērojami kā *lex specialis* attiecībā pret Civillikumā noteikto 10 gadu noilguma termiņu. Komerclikuma D daļas 388.pantā noteikts, ka komercdarījumi ir komersanta tiesiskie darījumi, kas

saistīti ar komercdarbību. Savukārt Komerclikuma D daļas 389.pantā noteikts, ka, ja darījums ir komercdarījums tikai vienam no darījuma dalībniekiem, šā likuma noteikumi par komercdarījumiem ir vienlīdz piemērojami arī pārējiem darījuma dalībniekiem, ciktāl normatīvajos aktos patērētāju tiesību aizsardzības jomā vai citos likumos nav noteikts citādi. Ievērojot minētās tiesību normas, lietas izskatīšanas gaitā konstatētos faktus, tiesa atzīst, ka attiecībā uz prasītāja prasījuma tiesībām ir piemērojamas Komerclikuma normas, kas nosaka, kādā kārtībā komercdarījumu dalībnieki var aizsargāt savas aizskartās tiesības un ar likumu aizsargātās intereses, tajā skaitā tiesību normas, kas nosaka prasības noilgumu. Tiesa uzskata, ka lietā nepastāv strīds par to, ka prasītājs ir komersants Komerclikuma izpratnē. Līdz ar to, atbilstoši Komerclikuma 389.pantā ietvertās tiesību normas jēgai un saturam, tā kā viena no līgumslēdzējpusēm ir komersants (prasītājs), tad pušu darījums ir atzīstams par komercdarījumu attiecībā uz prasītāju, un attiecībā uz prasītāju kā komercdarījuma dalībnieku konkrētajā gadījumā ir piemērojami Komerclikuma D daļas nosacījumi, tajā skaitā Komerclikuma 406.pants, kurā noteikts noilguma termiņš no komercdarījumu izrietošiem prasījumiem.

Nav šaubu, ka pušu tiesiskās attiecības pakalpojuma sniegšanas aspektā ir vērtējamas arī Patērētāju tiesību aizsardzības likuma kontekstā. No Patērētāju tiesību aizsardzības likuma regulējuma izriet, ka darījums novērtējams kā juridiskas personas pakalpojums, kas savas saimnieciskās darbības ietvaros sniedz pakalpojumu patērētājam, kas ir fiziskā persona, kā pakalpojuma saņēmējs un, izvērtējot darījumu kā pakalpojumu, Patērētāju tiesību aizsardzības likuma kontekstā, likuma piemērošanai ir nozīme tajā, ka ar likumu tiek aizsargātas pakalpojuma ņēmēja fiziskās personas tiesības, kā vājākas darījuma puses tiesības darījuma slēgšanā. Uz to arī norāda likumā noteiktais mērķis, ka likuma mērķis ir nodrošināt patērētājam īstenot un aizsargāt savas likumīgās tiesības, kā arī aizsargāt patērētāju kolektīvās intereses (Patērētāju aizsardzības likuma 2.pants) sakarā ar pakalpojumiem, bet Komerclikums savukārt nosaka kārtību komersantam prasījuma tiesību realizēšanai.

Tā kā Patērētāju tiesību aizsardzības likumā nav noteikuma par noilgumu, tad piemērojams Komerclikuma noteikums attiecībā uz pušu strīdus saistību, jo attiecībā pret prasītāju tas ir komercdarījums.

Tādējādi attiecībā uz pušu strīdus saistību ir pamats piemērot Komerclikuma 406.pantā ietvertos nosacījumus, Komerclikuma 388., 389.panta kontekstā.

Saskaņā ar Komerclikuma D daļas 406.pantu, no komercdarījuma izrietošie prasījumi noilgst triju gadu laikā, ja likumā nav noteikts cits noilguma termiņš. Minētā likuma Pārejas noteikumu 16.pants nosaka, ka, ja šā likuma D daļas spēkā stāšanās dienā Civillikumā vai citā likumā noteiktais noilguma termiņš nav notecējis, bet šā likuma D daļa nosaka īsāku noilguma termiņu, piemērojams šā likuma D daļā noteiktais noilguma termiņš, kurš skaitāms no 2010.gada 1.janvāra. Ja pēc šāda aprēķina noilguma termiņš iznāk garāks par līdzšinējo noilguma termiņu, noilguma termiņā izbeidzas tajā dienā, kad tas būtu notecējis saskaņā ar Civillikumu vai citu normatīvo aktu. No minētā secināms, ka noilguma termiņš no komercdarījuma izrietošajiem prasījumiem, kuri slēgti, piemēram, līdz 2010.gadam var iestāties 2013.gada 1.janvārī, jo normatīvajos aktos patērētāju tiesību aizsardzības jomā vai citos likumos nav noteikts citādi.

Saskaņā ar Civillikuma 1896.pantu noilgums sāk tecēt ar to dienu, kurā prasījums ir tā nodibināts, ka pret parādnieku, kas nav izpildījis savu pienākumu, nekavējoties var celt prasību, kaut arī tomēr vēl nebūtu ne parādnieks liedzies izpildīt, ne arī kreditors viņam to atgādinājis. Saskaņā ar to, noilguma tecējuma iesākumam vajadzīgs: nosacītiem prasījumiem – lai nosacījums jau būtu noskaidrojies, bet terminētiem prasījumiem - lai termiņš jau būtu notecējis [...].

Komerclikumā noteiktā prasības celšanas noilguma pārtraukšanai pierādījumi nav iesniegti, kaut prasītājam par tādu pierādījumu neesamību lietā izskaidrots (lietas lapa 23). Uz ko prasītājs paskaidrojis (lietas lapa 24), bet nevienu pierādījumu par atgādinājumu vai kādu citu saistību izpildes prasījumu, kas pārtrauktu saistības prasījuma tecējumu Civillikuma 1905.panta izpratnē, lai varētu uzskatīt, ka būtu noilguma pārtraukums pēc 2010.gada 10.decembra nav iesniedzis. Tiesa uzskata, ka noilguma pārtraukums būtu saistāms ar kādu atgādinājumu vai saistību izpildes pieprasījumu, neskatoties uz atbildētāja atrašanās vietu. Prasītājs arī nav pierādījis apstākļus, ka kādā laikā būtu turpināta elektroenerģijas piegāde atbildētājam uz tā paša līguma pamata un atgādināts par pieprasīto parādu.

Civillikuma 1893.pants nosaka, ka saistību tiesības izbeidzas, ja tiesīgā persona tās pienācīgi neizlieto likuma noteiktā noilguma termiņā. Savukārt Civillikuma 1910.pants nosaka, ka ar noilguma termiņa notecējumu izbeidzas ne vien prasības tiesība, bet arī pati saistību tiesība. Tādēļ noilgušu saistību nevar izlietot arī kā ierunu saistību atmaksai pa daļām pēc sprieduma.

Tādējādi tiesa uzskata, ka prasība par noraidāma, jo saistība par konkrētā laika periodu elektroenerģijas parāda atmaksu izbeigusies sakarā ar noilgumu un prasījuma tiesību neesamība par parādu konkrētā laika periodā, kas ir pietiekams, patstāvīgs pamats prasības noraidīšanai. Kā norādīts Augstākās tiesas Senāta 2010.gada 21.aprīļa spriedumā (lieta Nr.SKC- 100/2010), ja, izskatot lietu pēc būtības, tiesa konstatē, ka ir iestājies civiltiesību normās noteiktais noilgums, tad tai jāpārbauda vienīgi jautājumus par noilguma apturēšanu vai pārtraukšanu, bet nav jāskaidro faktiskie apstākļi un jāvērtē pierādījumi, jo noilgums ir patstāvīgs pamats prasības noraidīšanai.

Ņemot vērā to, ka prasība noraidāma, tad atbildētājam nerodas pienākums atlīdzināt prasītājam tiesāšanās izdevumus.

Rezolutīvā daļa

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 8., 97., 193.pantu, $250.^{25}$,$250.^{27}$ pantu,

Nosprieda

AS „Latvenergo", vien. reģ.Nr./reģistrācijas numurs/, maza apmēra prasību pret /pers. A/, personas kods /personas kods/, par parāda 254,68EUR, likumiskos procentu 74,84EUR piedziņu noraidīt pilnīgi.

Spriedumu var pārsūdzēt 20 dienu laikā Zemgales apgabaltiesā, iesniedzot apelācijas sūdzību Jelgavas tiesā, termiņu apelācijas sūdzības iesniegšanai skaitot no sprieduma pasludināšanas dienas – 2015.gada 9.aprīļa.

Tiesnese K.Konderko